
**T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ**

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FİNANS ENSTİTÜSÜ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
İLETİŞİM BİLİMİ VE İNTERNET ENSTİTÜSÜ**

**TEZ VE DÖNEM PROJESİ
YAZIM KILAVUZU**

İSTANBUL, ARALIK 2022

Hazırlayan
Prof. Dr. Betül GÜR

Metnin tashihindeki desteklerinden dolayı Arş. Gör. Halit Ahmet KAHRAMAN,
Arş. Gör. Sevgi EREN ve Arş. Gör. Şüheda BARAN'a teşekkürler...

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
1. TEZ VE DÖNEM PROJESİ YAZIM KILAVUZUNUN AMACI	1
2. GENEL BİÇİM VE YAZIM KURALLARI	1
2.1. Kâğıt Cinsi	1
2.2. Yazı Büyüklüğü ve Biçimi.....	1
2.3. Kenar Boşluğu ve Satır Aralığı	2
2.4. Sayfaların Numaralandırılması	2
2.5. Ciltleme ve Çoğaltma	3
2.6. Üslup ve İmlâ	3
2.7. Sayfa Sayısı	3
3. TEZİN VE DÖNEM PROJESİNİN KISIMLARI	3
3.1. Kapak	4
3.2. Etik Beyan Sayfası.....	3
3.3. Özet (Abstract)	4
3.4. İçindekiler	5
3.5. Tablo ve Şekil Listeleri.....	5
3.6. Kısaltmalar Listesi	6
3.7. Giriş	6
3.8. Tezin ve Dönem Projesinin Bölümleri	7
3.9. Sonuç (Sonuç ve Öneriler)	7
3.10. Ekler.....	7
3.11. Kaynakça	7
4. TABLO VE ŞEKİL DÜZENLEME	8
5. KAYNAK GÖSTERME YÖNTEMLERİ	9
5.1. Dipnot Yöntemine Göre Kaynak Gösterme	9
5.2. APA Yöntemine Göre Kaynak Gösterme	15
6. BİLİMSEL ÇALIŞMADA ETİK KURALLAR VE İNTİHAL	21
EKLER	23
KAYNAKÇA	51

1. TEZ VE DÖNEM PROJESİ YAZIM KILAVUZUNUN AMACI

Tezler ve dönem projeleri lisansüstü eğitimin önemli birer unsurudur. Bu tür çalışmalarda öğrencilerden beklenen, eğitimleri süresince elde ettikleri bilgileri sentezlemek suretiyle belirledikleri bir konu etrafında bilimsel bir araştırma ortaya koymalarıdır. Ancak bu çalışmayı başından sonuna kadar belli bir sistem çerçevesinde yapmaları gerekmektedir. Araştırmada konunun belirlenmesi, hipotezin oluşturulması, kaynakların toplanması gibi vb. aşamalarına nazaran, çalışmanın kaleme alınması sırasında pek çok yazım tekniği bulunmakta ve bu durum da öğrencileri zaman zaman hangi yazım tekniklerini seçecekleri ve bu teknikleri nasıl uygulayacakları konusunda açmaza düşürmektedir.

Bu nedenle İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı tüm anabilim ve bilim dalları tarafından yaptırılacak tezlerin ve dönem projelerinin yazımında standartlaşmayı sağlayacak ilkeleri ve kuralları belirlemek amacıyla bu kılavuz hazırlanmıştır.

2. GENEL BİÇİM VE YAZIM KURALLARI

Bilimsel araştırmalarda araştırmanın konusu, yapılan analizler, ortaya konulan bilgi ve bulgular, varılan sonuçların değerlendirilmesi yapılan bilimsel araştırmanın temel amacını oluşturur. Bilimsel araştırmanın içeriği kadar teknik anlamda biçim ve yazım kurallarına uygun hazırlanıp hazırlanmadığı da aynı derecede önemlidir. Bilimsel araştırmanın genel biçim ve yazım kuralları ile kaynak gösterme yöntemlerine uygun hazırlanması, yapılan bilimsel çalışmanın ne kadar sağlıklı ve tutarlı olduğu, üzerinde ne kadar çalışılmış olduğu, konunun belli bir sistem dahilinde araştırılıp araştırılmadığı gibi konularda okuyucuya fikir verir. Aynı zamanda yapılan bilimsel çalışmanın içeriğinin okuyucu tarafından kolay anlaşılmasını sağlar (Detaylı bilgi için bkz. Gür, 2011; Arslan, 2006; Seyidoğlu, 2009).

2.1. Kâğıt Cinsi

- A4 boyutunda (210 mm x 297mm , 75-80 gr./m²), birinci hamur ve beyaz kâğıt tercih edilmelidir. Kâğıdın sadece tek tarafı kullanılmalıdır.

2.2. Yazı Büyüklüğü ve Biçimi

- Kapakta yer alan bilgiler 12 punto olmalıdır. Sadece kapakta yer alan tezin başlığı 14 punto ile yazılır.
- Çalışmanın diğer sayfalarındaki tüm başlıklar ve metin 12 punto, ana bölüm başlıkları 12 punto büyüklüğündedir.

- Tablolar ve şekillerin içindeki bilgiler, tabloların ve şekillerin alt ve üst bilgileri (başlıkları ve kaynakları) 11 punto yazılır. Tabloların büyük olması durumunda tablonun içindeki bilgiler, okunaklı olmak kaydıyla, daha küçük yazılabilir.
- Dipnotların yazı büyüklüğü ise 10 puntodur.
- Times New Roman yazı türü tercih edilmektedir.

2.3. Kenar Boşluğu ve Satır Aralığı

- Sayfanın üstünden 3.0 cm., altından 2.5 cm., solundan 3.5 cm., sağından 2.5 cm. boşluk bırakılır. Tezlerin hacmi dönem projelerine göre daha geniş olduğu için, tezlerde sol kenardaki boşluk cilt payı ile birlikte 4 cm. olarak bırakılabilir.
- Kapak sayfasında tüm kenar boşlukları (üst-alt-sol-sağ) 2.5 cm.'dir.
- Her ana bölüm yeni bir sayfadan başlar.
- Yeni konunun başlığı sayfanın son satırına yazılmaz.
- Metinde boş satır bırakılmamalıdır.
- Metin; paragraf ayarlarında “önce: 6nk”, “sonra: 12nk” ve 1.5 satır aralığı ile yazılmalıdır.
- Metin 1.5 satır aralığı ile yazıldığı için paragraftan önce ve sonra boş satır eklemeyiniz.
- Tablo ve şekillerin başlıklarının satır aralığını, “önce: 6 nk”, “sonra: 0 nk” ve “tek satır aralığı” olarak ayarlayınız.
- Tablo ve şekillerin altındaki kaynakların satır aralığını; “önce: 0 nk”, “sonra: 12 nk” ve “1.5 satır aralığı” olarak ayarlayınız.

2.4. Sayfaların Numaralandırılması

- Çalışmanın Ön Kısmı'ndaki sayfalar Romen rakamlarıyla numaralandırılır. Özet ise ii no.lu sayfadır. Romen rakamlı sayfaların sayfa numaraları küçük harflerle, koyu ve satıra ortalanarak yazılırlar.
- Kapak; Romen rakamlarıyla i no.lu sayfadır, ancak sayfa numarası yazılı olarak gösterilmez.
- Çalışmanın Metin Kısmı; Giriş sayfasından itibaren Arap rakamları (1,2,3, ...) kullanılarak numaralandırılır, ancak Giriş'in ilk sayfası 1 no.lu sayfadır, ancak 1 yazılmaz. sayfasının sayfa numarası yazılı olarak gösterilmez.

- Metin Kısmı'nın sayfa numaraları; sayfanın son satırına, sağ alt köşesine konur.

2.5. Ciltleme ve Çoğaltma

- Enstitü tarafından belirtilen adette ve şekilde (baskı veya pdf dosyası olarak) ciltleme yapılır ve çoğaltılır.
- Çoğaltılan bütün nüshalar birbirinin aynısı olmak zorundadır.

2.6. Üslup ve İmlâ

- Kısa ve öz cümleler kurularak sade bir üslup benimsenmelidir. Eski kelimelerin kullanımından kaçınmak ve dil bilgisi kurallarına uyulmalıdır.
- Kısaltma yapılırken ilk geçtiği yerde ilgili kısaltma parantez içerisinde (Örnek: .....Avrupa Birliği (AB). .....) gösterilir. Daha sonraki kullanımlarda söz konusu ifadenin sadece kısaltmasına yer verilir.
- Cümleler mümkünse rakamla başlatılmaz.
- Başlıklarda geçen “ve”, “ile” gibi bağlaçlar küçük harflerle yazılmalıdır.
- İyelik takısı kullanılmaz. Edilgen (pasif) cümleler tercih edilir. Örneğin; “araştırdım” değil “araştırılmıştır” şeklinde ifade etmek gerekir.

2.7. Sayfa Sayısı

- Dönem projelerinde tezlere göre daha spesifik konular üzerinde çalışıldığı ve teorik altyapı üzerinde tezlerdeki kadar fazla durulmadığı için tezler, dönem projelerine göre daha hacimlidir.
- Bölümlerin uzunlukları aşağı yukarı birbirine yakın olmalıdır. Ancak dönem projelerinde incelenen konunun teorisinin aktarıldığı birinci bölüm çok sınırlı tutulur.

3. TEZ VE DÖNEM PROJESİNİN KISIMLARI

Gerek dönem projelerinin gerekse tezlerin üç temel kısım vardır (Detaylı bilgi için bkz. Seyidoğlu, 2009; Arslan, 2006):

- **Ön Kısım:** Kapak (tezlerde ilaveten İç Kapak), (Tezlerde Etik Beyan Sayfası), Özet, İçindekiler, Tablolar Listesi, Şekiller Listesi, Kısaltmalar.
- **Metin Kısmı:** Giriş, Ana Bölümler (en az 3 ana bölüm), Sonuç.

- **Son Kısım:** Ekler (varsa), Kaynakça.

3.1. Kapak

- Kapağın hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken çeşitli unsurlar vardır (bkz. EK 1).
- Times New Roman, sayfaya ve satırlara ortalanarak, koyu, başlık 14 punto, diğer yazılar 12 punto olacak şekilde yazılır.
- Kapaktaki bilgiler büyük harflerle yazılır. Sadece dönem projesi/tez kelimelerinin, danışman kelimesinin, danışmanın unvanı ve ön adının ilk harfleri büyük harfle yazılır.
- Başlık, sayfanın ortasında yer alır.
- Tezin/dönem projesinin başlığı yazıldıktan sonra 1 satır boşluk bırakılmalı, ardından Yüksek Lisans Tezi, Doktora Tezi, Dönem Projesi gibi çalışmanın türü yazılır.
- Dönem projelerinin aksine tezlerde, dış kapak ve iç kapak olmak üzere 2 adet kapak bulunmaktadır. Ancak her iki kapakta da yer alması gereken bilgiler ve bunlarla ilgili yazım kuralları tamamıyla aynıdır. Tez danışmanının ismi dış kapakta yer almaz, sadece iç kapağa yazılır.
- Kapak'ta satır aralıklarının ayarları; “önce: 0 nk”, “sonra: 0 nk” ve “tek satır aralıklı” olmalıdır. Sadece başlık “önce: 0 nk”, “sonra: 0 nk” ve “1.5 satır aralıklı” yazılır.

3.2. Etik Beyan Sayfası

- Enstitü'nün belirlediği kurallara uyulmalıdır.

3.3. Özet (Abstract)

- Tez ve dönem projesinde araştırılan sorun (amaç/konu), hipotez, araştırmada kullanılan yöntem ve sonuçlar (bulgular) bu sırayla yazılır.
- Türkçe ve İngilizce özetlerin her biri 150-200 kelime uzunluğundadır.
- Tezlerde Türkçe ve İngilizce olarak ayrı sayfada yazılmalıdır. Dönem projelerinde sadece Türkçe özet yazılır.
- Türkçe yazılan tezlerde Türkçe Özet, İngilizce yazılan tezlerde ise İngilizce Özet önce yazılır.
- Özet'te paragraf başı yapılmaz.

- Özet'ten sonraki satıra bold, italik, Times New Roman 10 punto formatında 3-5 adet anahtar kelime yazılır.
- Özet örneği için (bkz. Ek 2).

3.4. İçindekiler

- İçindekiler sayfasının başlığı; ilk satıra, büyük harflerle, koyu ve satıra ortalanarak yazılır.
- İçindekiler sayfası hazırlanırken, başlıklar merdiven basamaklarına benzer şekilde kademe kademe hizalanır (bkz. Ek 3).
- Sadece ana bölüm başlıkları koyu yazılır.
- Sadece ana bölüm başlıklarında başlığın tamamı büyük harf olacak şekilde yazılır.
- İçindekiler sayfası “önce: 6 nk”, “sonra: 6 nk” ve “tek satır aralıklı” yazılmalıdır.
- İçindekiler başlığının alt satırına ilk harfleri küçük şekilde, sağa yaslı olarak “Sayfa No” yazılır.
- Daha sonra sırasıyla Özet (Abst.), Tablolar Listesi, Şekiller Listesi, Kısaltmalar alt alta satırlara; sadece kelimelerin ilk harfleri küçük, koyu ve tek satır aralığıyla yazılır.
- Ön kısımdaki bu sayfalar yazıldıktan sonra tek aralıklı 1 satır boşluk bırakılarak; büyük harflerle GİRİŞ başlığı yazılır. GİRİŞ başlığından sonra tek aralıklı 1 satır boşluk bırakılarak birinci Ana Bölümün başlığı; büyük harflerle, koyu, sola yaslı yazılır. Sadece ana bölümler arasında tek satır aralığıyla 1 satır boşluk bırakılmalıdır. Ana bölümlerin tamamı yazıldıktan sonra tek aralıklı 1 satır boşluk bırakılarak SONUÇ, (varsa) EKLER, KAYNAKÇA; büyük harflerle ve koyu yazılır.

3.5. Tablo ve Şekil Listeleri

- Tablolar Listesi ve Şekiller Listesi “1,5 satır aralığıyla” ve “paragraftan önce ve sonra boşluk KALDIR” olarak yazılır.
- Tablo ve şekil listesi başlıkları sayfanın ilk satırına yazılır. Başlıktan sonra 1 satır boş bırakılır.
- Sonraki satıra sağa yaslı ve koyu şekilde Sayfa No. yazılır.
- Tablo ve şekil isimlerinden sonra satır sonuna kadar nokta konarak sayfa numaraları yazılır.

- Sadece Tablo 1., Şekil 1. İfadeleri koyu yazılır. Tablo ve şekil başlıkları ise her kelimenin ilk harfi büyük olacak şekilde yazılır.
- Tablo ve şekil listelerinin düzenlemesiyle ilgili olarak bkz. Ek 4 ve Ek 5.

3.6. Kısaltmalar Listesi

- Kısaltmalar; 1.5 satır aralığında, sola yaslı, “paragraftan önce ve sonra boşluk kaldır”ılarak ve alfabetik olmalıdır.
- Kısaltmalar listesi başlığı sayfanın ilk satırına yazılır. Başlıktan sonra ise 1 satır boş bırakılmalıdır. Kısaltmalar listesinin düzenlenmesiyle ilgili olarak bkz. Ek 6.

3.7. Giriş

Giriş dönem projesi ve tezin ilk sayfasıdır. Fakat sayfa numarasının yazılı olarak gösterilmez. Dönem projelerinde 1-2 sayfa süren giriş sayfasının uzunluğu, tezlerde ise tezin hacmine bağlı olarak değişir. Ayrıca girişte dipnot atılmamalı, tablo veya şekil konulmaz Giriş başlığından önce sayfanın üstünden 2 satır başlıktan sonra ise 1 satır boş bırakılır. Giriş sayfasında sırasıyla nelerden bahsedilmesi gerektiği önemli bir husustur. Bu nedenle girişte bahsedilmesi gereken söz konusu bilgiler, aşağıdaki teker teker ele alınarak açıklanmıştır:

- **Konunun Amacı ve Önemi:** Bilimsel bir araştırmanın amacı, yapılacak çalışmanın hangi sonuçlara varacağını, hangi sorulara cevap aranacağını göstermektir (Cebeci, 2002). Araştırmada toplanacak bilgilerden çıkarılacak sonuçların çözümünün toplumsal, ticari, teknolojik, bilimsel vb. yönlerden nasıl yararlarının olacağı tarzındaki sorulara verilecek yanıtlar ise söz konusu araştırma konusunun önemini göstermektedir (İslamoğlu, 2002, s. 28).
- **Konunun Kapsamı:** Araştırılacak konunun sınırlandırılması, çalışmaya dahil edilmemesi gereken bilgilerin dışarıda bırakılarak konuyla ilgili bilgilerin toplanmasına yardımcı olur (İslam, 2005). Böylece belli bir çerçeve dahilinde konudan sapılmaksızın araştırma gerçekleştirilmiş olacaktır.
- **Hipotez:** Hipotez, araştırmaya yön verir ve bilgi kaynaklarına yönelmede sistematik bir yaklaşım sergilenmesini sağlar. Dönem projesinde araştırılacak hipotezin, sorunun bütününe yansıtacak bir cümle ile ifade edilmesi gerekir (Cebeci, 2002).
- **Araştırma Yöntemi:**
Yöntem, problemi çözmek için araştırmada izlenecek usul ve yoldur. Araştırmanın

yöntemi, yapılacak araştırmanın türüne göre değişmektedir. Bu nedenle dönem projesinin giriş sayfasında, araştırmanın nasıl yürütüleceği; kütüphane araştırması, anket, mülakat gibi yöntemlerden hangisiyle veri toplanacağı ve toplanan verilerin nasıl analiz edileceği belirtilmelidir (Erkuş, 2005).

- **Son olarak** hangi bölümde nelerin anlatılacağı kısa paragraf halinde özetlenmelidir.

3.8. Tezin ve Dönem Projesinin Bölümleri

- Ana bölümler, yeni bir sayfadan başlar. Sola yaslı olarak ve 12 punto ile yazılan ana bölüm başlıkları sayfanın ilk satırına yazılır. Başlıktan sonra da 1 satır boşluk bırakılır. Ana başlıklar dışındaki diğer bütün başlıklar ise 12 punto olmalıdır ve paragraf başından yazılır.
- Dönem projelerinde konuya ilişkin teorinin verildiği ilk bölüm 5-6 sayfa ile sınırlıdır. Tezlerde ise söz konusu ilk bölüm tezin diğer bölümleriyle yaklaşık olarak aynı uzunluktadır.
- Her dönem projesinin veya tezin metin kısmı en az üç bölümden oluşur. Dönem projelerinde genellikle buna uyulması beklenirken, tezlerin kapsamı ve dolayısıyla da hacmi daha fazla olduğu için bölüm sayısı artabilir.

3.9. Sonuç (Sonuç ve Öneriler)

- Sonuç sayfasında öncelikle çalışmanın özeti yapılır. Ardından konuyla ilgili sorunlar ve çözüm önerilerinden bahsedilir.
- Dönem projelerinde birkaç sayfa süren sonuç, tezlerde daha uzun olmalıdır.

3.10. Ekler

- Çok uzun tablolar, kanun maddeleri vb. bilgiler, çalışmanın “ekler” kısmında verilir.
- Her ek ayrı bir sayfaya yazılır.
- Eklerin numaraları ve başlıkları, sayfanın ilk satırına sola dayalı şekilde yazılır.
- İçindekiler sayfasında sadece “ekler” şeklinde başlık atılır.

3.11. Kaynakça

- Kaynakça başlığı önce sayfanın ilk satırına yazılır. Başlıktan sonra ise 1 satır boş bırakılır.

- Genellikle tezlerde olduğu gibi çok sayıda eser kullanılması durumunda kendi içinde yayın türlerine göre önce kitaplardan başlamak üzere süreli yayınlar vb. şeklinde gruplandırılır. Bu durumda her grubun başlığı sola hizalanır ve ilk harfi büyük yazılır.
- Soyada göre alfabetik olup, yazarın soyadı büyük harfle yazılır.
- Çalışmanın hazırlanmasında kullanılan bütün eserlerin isimleri kaynakçada verilir. Eserler satır aralığında yazılır ve aralarına birer satır boşluk bırakılır.
- Dipnotların aksine kaynakçada, soyadından sonra gelen virgül hariç, tüm yayın bilgilerinin arasına nokta konur.
- Dipnot yöntemine göre, kaynakçada yayınların alıntı yapılan sayfa numaraları belirtilmez.

4. TABLO VE ŞEKİL DÜZENLEME

- Tablonun ölçü birimi (milyon ton gibi) tablonun üstünde sağa dayalı yazılır.
- Tablonun başlığı, tablonun sol kenarına dayalı ve sadece ilk harfleri büyük olacak şekilde yazılmış olmalıdır. “Tablo” kelimesi ve tablo numarası koyu puntodur. Tablonun başlığı koyu yazılmaz.
- Tabloların aksine şekil başlıkları, şeklin altına ve ortalanarak yazılır.
- Tablolar ve şekiller, metin alanı içinde ortalanarak konumlandırılır.
- Bulunamayan rakam veya rakamların yerine tabloda (-) işareti konur.
- Tablo ve şekille ilgili açıklamalar tablodan sonra yapılır.
- Tablo ve şekil başlığı “paragrafta önce boşluk ekle”nerek yazılır.
- Tablo ve şekillerin başlıkları; “önce: 6nk”, “sonra 0nk”, “tek satır aralığı” ile yazılır. Kaynakları ise tablo ve şekillerin hemen altına, “önce: 0nk”, “sonra 12nk”, “tek satır aralığı” ile yazılır.
- Tablo ve şeklin kaynakçası yazılırken, tablo ve şeklin kenar çizgilerinden dışarı taşmamalıdır. Kaynak göstermede dipnot yöntemi kullanılıyorsa tablo ve şeklin altına her defasında kaynak gösterilen eserin tüm yayın bilgileri yazılır. APA yöntemi tercih edildiye, metinde olduğu gibi parantez içinde yazar soyadı, tarih ve sayfa no. yazılır.
- Uzun tablolar tablo numarasından sonra başlık yerine (Tablo 2. Devam) yazılarak arka sayfadan devam eder.

- Yıldızlı açıklama yapmak gerekirse yıldız işareti hem tablodaki ilgili yere hem de gerekli açıklamasıyla birlikte tablonun altında yer alan tablo kaynakçasından sonra gösterilir.
- Tablo ve şekil düzenlemeleriyle ilgili örnekler için bkz. Ek 7 ve Ek 8.

5. KAYNAK GÖSTERME YÖNTEMLERİ

Bilimsel araştırmada problemin tanımlanması ve araştırma yönteminin belirlenmesi ve bulguların yorumlanması aşamalarında diğer araştırmacı ve düşünürlerin yaptıklarından yararlanılır. Bu esnada başkalarının eserlerinden uzun uzun ve hiçbir değişiklik yapmaksızın direkt alıntı yapmaktan kaçınılmalıdır. Arka arkaya eklenmiş “**kes, kopyala, yapıştır**” mantığıyla yazma kolaycılığında kaçınılmalıdır. Yapılan çalışma bir yandan kendi içinde içerik ve anlatım açısından bir bütünlük ve uyum sergilemelidir. Aynı şekilde, yapılan alıntılar metin içerisinde kolayca takip edilebilmelidir (<http://sbe.karatekin.edu.tr/...>) İki şekilde alıntı yapılabilir: Dolaylı ve doğrudan alıntı.

Dolaylı Alıntı:

- Aktarılan bilgiler, özü değiştirilmeden özetlenir ya da yorumlanır ve dipnotlarla gösterilir.
- Aynı kaynaktan çok uzun paragraf veya sayfalarca metin aktarmak doğru değildir.

Doğrudan Alıntı:

- Yasa, tüzük ve yönetmelik maddeleri, formüller vb. dolaylı aktarmanın çok güç olduğu metinlerden alıntı yapılırken doğrudan alıntı yapılmaktadır. Tırnak içinde gösterilir.
- Doğrudan alınan ifadeler, metnin puntosundan bir punto küçük yazılır.
- Alıntının yazıldığı satırların her iki tarafından da sekiz harflik boşluk bırakılır.
- Alıntının öncesinde ve sonrasında çift aralıklı birer satır boşluk bırakılır.
- Aynen aktarılan bilgilerin içinde, atlanan yerler olursa, buralar üç nokta ile belirtilir.
- Alıntı bir cümleyi aşmıyorsa, metnin içinde verilir.
- Doğrudan alınan bilgilere ait kaynak bilgisi dipnotlarla gösterilir.
- Yapılan doğrudan alıntıda herhangi bir noktalama veya yazım yanlışı varsa, düzeltilmeksizin aynen yazılır.

5.1. Dipnot Yöntemine Göre Kaynak Gösterme

- Dipnotlar, 10 punto ile dipnotlar arasında boş satır kalmaksızın, tek satır aralığı

bırakılarak yazılır.

- Dipnotlarda yer alan satırlar, ilk harfleri itibariyle aynı hizada yazılır.
- Her dipnot, numarası ile birlikte aynı sayfada yer alır.
- Aynı sayfada bulunan dipnotlar, varsa eğer yıldızlı açıklamalardan önce gelir.
- Bir esere ilk başvuruda, eserle ilgili yazar adı, kitap adı, yayın yeri, yayın yılı gibi tüm bilgiler verilir. Aynı esere sonradan yapılan başvurularda **a.g.e.** (adı geçen eser) ve **a.g.m.** (adı geçen makale) kullanılır.
- Bir esere ilk kez yapılan başvuruda, yazar adı, kitap adı, yayın yeri, yayın yılı vb. tüm yayın bilgileri aşağıdaki formatlara ve Tablo 1'e uygun olarak yazılır:

Yazar Adı:

- Yazarın unvanı belirtilmeksizin önce adı, sonra soyadı yazılır ve sadece baş harfleri büyük harflerle yazılır.
- Yazar gerçek kişi, bir kurum veya kuruluş (bir üniversite, bakanlık, araştırma kurumu, vb.) da olabilir. Yazar bir kurum ise, kurumun adı mümkünse kısaltılır.

Kitap Adı:

- Alıntı yapılan kitabın adı aynı şekilde ve koyu yazılır.
- Kitabın başlığı ne kadar uzun olursa olsun değiştirilmeden veya kısaltılmadan aynen yazılır.

Yayına Hazırlayan, Editör, Çeviren vb.:

- Editör, çevirmen gibi isimler kitap isminden sonra yer alır.
- Kısaltılarak yazılır (Ek 6).

Cilt No:

- Kitap ve dergilerde cilt numarası Romen rakamlarıyla yazılır ve büyük C harfiyle kısaltılır.
- Dergilerin sayısı ise büyük S harfiyle kısaltılır.

Baskı Sayısı:

- Bir eserin birden fazla yapılan baskıları 5.b. şekilde, kısaltılarak belirtilir.

Yayınevi:

- Yayınevinin isminin ardından gelen “Limited Şirket” türünden şirket türlerinin isimleri belirtilmez.

Yayın Yeri ve Yılı:

- Kitabın üzerinde yayın bilgileri yoksa, ‘y.y.’ (yayın yeri yok), (yayınevi yok) ve ‘t.y.’ (tarih yok) şeklinde açıklanır.

Sayfa Numarası:

- Kaynak eseri tanıtıcı bilgiler virgülle ayrıldıktan sonra sayfa numarası yazılır. Sayfa kelimesi küçük “s” ile kısaltılır ve örneğin s.10 şeklinde gösterilir.

Tablo 1. Dipnot Yöntemine Göre Metin İçinde İlk Kez Kaynak Gösterme Kuralları

Tek Yazarlı Kitap: ¹ Murat Yülek, Ulusların Yükselişi: İmalat, Ticaret, Sanayi Politikaları ve Ekonomik Kalkınma , İstanbul: Kronik Kitap, 2019, s.20.
İki Yazar: ¹ Mahfi Eğilmez ve Ercan Kumcu, Ekonomi Politikası: Teori ve Türkiye Ekonomisi , İstanbul: Remzi Kitabevi, 2004, s. 151.
Üç Yazarlı: ¹ Tamer İşgüden, Fuat Ercan ve Mehmet Türkay, Gelişme İktisadı: Kuram-Eleştiri-Yorum , İstanbul: BetaYayınları, 1995, s. 20.
Üçten Fazla Yazar: ¹ İlhan Cemalcılar vd., İşletmecilik Bilgisi , Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2000, s. 75.
Yazar Olarak Kurum: ¹ İKV, Kopenhag Ekonomik Kriterleri ve Türkiye , İstanbul, 2005, s. 6.
Yazar Adı Yoksa: ¹ Avrupa' da Dil Öğrenimi, Aralık, 1978, s. 15.
Derleyen: ¹ Metin Berk, Fikret Görün ve Selim İlkin (der.), İktisadi Kalkınma: Seçme Yazılar , Ankara: ODTÜ Yayınları, 1996, s. 64.

Editörlü Kitaptan Makale:

¹ Betül Gür, “19. Yüzyıl Osmanlı Sanayileşmesinin İstanbul’daki İzleri: Geçmişten Günümüze”, (ed. Ali Satan), **Haluk Hoca’nın İzinde Prof. Dr. Ahmet Haluk Dursun’a Armağan**, 2020, İstanbul: Yeditepe, ss. 193-242.

Kongre vb. Bildirileri:

¹ Suut Doğruel, “AB ile Gümrük Birliği’nin Beklenen ve Beklenmeyen Etkileri”, **6. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi**, ODTÜ, Ankara, 17-19 Kasım 1999, s. 32.

Raporlar:

¹ İSO, Türkiye Ekonomisi 2007, İstanbul, 2007, s. 3.

Kişisel Görüşme:

¹ George Bell, Kişisel Görüşme, 2002

Gazeteler:

¹ Finansal Forum, 25.08.2002, s. 7.

² Kerem Alkin, “Aşırı Büyümeden Korkan Çin’den Balon Operasyonu”, **İstanbul Ticaret Gazetesi**, Y. 51, S. 2461, 08.06.2007, s. 2.

Yayınlanmamış Tezler:

¹ Betül GÜR, “Global Tarım Politikalarının Gelişmekte Olan Ünelere Etkisi ve Türkiye Örneği”, (MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı İktisat Politikası Bilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul, 2004, s. 60.

Ansiklopedi :

¹ Paul Bohannan, “Law and Legal Institutions,” **International Encyclopedia of Social Sciences**, Cilt IX, ed. by. David L. Shils, W. Place, McMillan and Free Press, 1968, pp. 73- 77.

Sözlükler:

¹ **Ansiklopedik Ekonomi Sözlüğü**, İstanbul: Dünya Yayınları, 1987.

² Halil Seyidoğlu, **Ekonomik Terimler Ansiklopedik Sözlük**, 3. b., İstanbul: Güzem Yayıncılık, 2002.

Mahkeme Kararları:

¹ Anayasa Mahkemesi’nin 10..5.2001 tarih ve E. 2001-24, K.2001-33 sayılı kararı (Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, S.5, s.400).

² Yargıtay H.G.K. 19.5.1963.E. 4-39, K.59 (Adalet Dergisi, Mart-Nisan 1964), s. 3.

Tıpkı Basımlar:

¹ Kaşgarlı Mahmut, **Divan-ı Lügatit Türk**, 1047, Tıpkıbasım, Ankara: TDK Yayını, 1941, s.140.

Bir Kitaba Başka Bir Yazarın Önsözü:

¹ Mehmet Kaplan, Türkçülüğün Esasları'na Önsöz, 1000 Temel Eser Dizisi, İstanbul: MEB Yayınları, 1970, ss. iii-v.

Açılış Konuşmaları, Demeçler ve Kişisel Görüşmeler:

¹ Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp'in Ticaret Bakanlığı ve UNIDO tarafından düzenlenen, "Sanayi Ürünleri İhracatının Geliştirilmesi" konulu semineri açış konuşması, Ankara: 4 Aralık 1978.

Tutanaklar:

¹ **TBMM Tutanak Dergisi**, Dönem 15, Toplantı 2, C.18 (Mayıs 1967), s.245.

İnternet Belgelerinden Yararlanma:

¹ John Hill, "International Marketing", **Marketing Review**, 1996, Vol.2, No.3, <http://www.marketing.org/hpertext/DataSource/Hill.html> (Erişim Tarihi: 25.01.2006), s.5.

² Bill Crowley ve Bill Brace, "A Choice of Futures: Is It Libraries Versus Information?", <http://www.epnet.com/ehost> (Erişim Tarihi: 30.03.2000), par. 3.

Aynı kaynak eserlere araştırmanın yazımı sırasında defalarca başvurmak gerekebilir. Buna ilaveten aynı yazarın birden çok eseri araştırmada kullanılabilir veya aynı soyada sahip farklı yazarların çeşitli eserlerinden faydalanılabilir. Bu ve benzeri durumlarda Tablo 2'deki kaynak gösterme durumlarına uygun şekilde dipnot verilmelidir (Seyidoğlu, 2009):

Tablo 2. Dipnot Yönteminde Kaynak Gösterimiyle İlgili Özel Durumlar

Aynı Esere Sonraki Başvurular

-Bir eser ilk kez dipnotta gösterildikten sonra araya başka bir esere ait dipnot girmeden, yeniden aynı eserin bu kez başka bir sayfasının dipnotta gösterilmesi durumu:

¹ Tümay Ertek, **Temel Ekonomi (Basından Örneklerle)**, İstanbul: Beta Yayınları, 2006, s. 20.

² **a.g.e.**, s. 94.

-Bir eser ilk kez dipnotta gösterildikten sonra araya başka bir esere ait dipnot girmeden, yeniden aynı eserin aynı sayfasının dipnotta gösterilmesi durumu:

¹ Tümay Ertek, **Temel Ekonomi (Basından Örneklerle)**, İstanbul: Beta Yayınları, 2006, s. 96.

² **a.g.e.**

-Bir eser ilk kez dipnotta gösterildikten sonra araya başka bir esere ait dipnot/lar girdikten sonra, yeniden aynı esere ait bir sayfanın dipnotta gösterilmesi durumu:

¹ Şemsettin Bağırkan, Demografinin Temelleri, **Türkiyenin Demografik Yapısı, Uluslararası Demografi**, İstanbul: Set Yayınları, 2003.

² Çağatay Ergenekon, **Emekliliğin Finansmanı**, İstanbul: TÜGİAD Yayınları, s. 125.

³ Bağırkan, **a.g.e.**, s. 54.

Soyadı Aynı Olan Birden Çok Yazar Olması

⁵ Tefik Güran, **19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar**, İstanbul: Eren Yayıncılık, 1998, s. 91.

¹¹ Nevzat Güran, **Döviz Kuru Sistemleri ve Ekonomik Denge**, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, 1987, s. 62.

¹⁴ Nevzat Güran, **a.g.e.**, s. 96

Aynı Yazarın Birden Çok Eserinin Olması

⁵ Halil Seyidoğlu, **Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı**, 7. b., İstanbul: Güzem Yayınları, 1997.

⁹ Halil Seyidoğlu, **Uluslararası İktisat Teori, Politika ve Uygulama**, İstanbul: Beta Basım- Yayım, 1999, s. 25.

¹² Seyidoğlu, **Bilimsel...**, s. 32.

Kaynak Eserin Orijinaline Ulaşamaması

¹ H. Üren Arsan, **Kamu Maliyesi Üzerine İstatistiksel Bir Araştırma**, Ankara: SBF Yayını, 1973, s.126'dan Mehmet E. Palamut, "Türk Devlet Borçları", **Bursa İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi**, C. VIII, S. 1-2 (Mart 1978), s.174.

Kaynak: (Seyidoğlu, 2009)

- Araştırmanın yazımında kullanılan bütün eserlere ait yayın bilgileri eksiksiz şekilde araştırmanın kaynakça bölümünde yer alır.
- Soyada göre alfabetik şekilde sıralanır.
- Soyadından sonra virgöl konur.
- Yayın bilgileri yazılırken, eserin adı, yayınevi, baskı gibi yayın bilgilerinin arasına virgöl yerine nokta işareti konur. Sadece yazarın soyadından sonra virgöl, yayın yerinden sonra ise iki nokta üst üste işareti konur.
- Her eserin ilk satırı satırbaşından, sonraki satırları ise paragraf başı kadar içeriden yazılmaya başlar.
- Alıntı yapılan sayfa numaraları kaynakçada gösterilmez. Bunun yerine makalelerin yayımlandıkları dergilerde yer aldıkları sayfa aralıkları gösterilir.
- Her eser tek satır aralığında yazılır. Diğer eserlerle arada bir satır boşluk bırakılır. Yahut Microsoft Office Word programında paragraf ayarları yapılarak satır aralıkları düzenlenir.

Tablo 3. Dipnot Yöntemine Göre Kaynakça Düzenleme

KAYNAKÇA
BERK, Metin, Fikret GÖRÜN ve Selim İLKİN (der.). İktisadi Kalkınma: Seçme Yazılar . Ankara: ODTÜ Yayınları. 1996.
BOHANNAN, Paul. “Law and Legal Institutions”. International Encyclopedia of Social Sciences . Vol. IX. ed. by David L. Shils. W. Place, McMillan and Free Press. 1968. ss. 73- 77.
DOĞRUEL, Suut. “AB ile Gümrük Birliği’nin Beklenen ve Beklenmeyen Etkileri”. 6. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi . ODTÜ. Ankara. 17-19 Kasım 1999. ss. 32-38.
HAMILL, Jim. “The Internet and International Marketing”. International Marketing Review . C. 14. S. 5. 1997. ss. 300-323. https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/02651339710184280/full/pdf (Erişim Tarihi: 25.01.2021).
İŞGÜDEN, Tamer, Fuat ERCAN ve Mehmet TÜRKAY. Gelişme İktisadı: Kuram-Eleştiri- Yorum . İstanbul: Beta Yayınları. 1995.
SEYİDOĞLU, Halil. Uluslararası İktisat Teori, Politika ve Uygulama . İstanbul: Beta Yayınları. 1999.
YÜLEK, Murat. Ulusların Yükselişi: İmalat, Ticaret, Sanayi Politikaları ve Ekonomik Kalkınma . İstanbul: Kronik Kitap, 2019.

5.2. APA Yöntemine Göre Kaynak Gösterme

APA, Amerikan Psikoloji Derneği (American Psychological Association)’nin İngilizce karşılığındaki kelimelerin ilk harflerden oluşan bir kısaltmadır. Günümüzde bilimsel araştırmalarda tercih edilen yöntem daha çok APA’dır. Bu kılavuzda APA Yayın Kılavuzu’nun 6. baskısı esas alınmıştır.

Araştırmanın yazımı sırasında kaynak gösterme yöntemi olarak APA seçilmişse, alıntı yapılan cümlelerin veya paragrafın sonuna parantez içinde kullanılan kaynak esere atıfta bulunulur. Bununla ilgili uyulması gereken kurallar Tablo 5’te yer almaktadır. Atıf cümlelerin sonunda olabileceği gibi cümle içinde de yer alabilir:

❖ Örnek: ..... olarak tanımlanmaktadır (Yülek ve Gür, 2022:136).

❖ Örnek: Yülek ve Gür (2022:134) sanayileşme ve modernleşme politikalarının...

Tablo 4. APA Yöntemine Göre Metin İçinde Kaynak Gösterme Kuralları

Tek Yazar: ..... ileri sürülmektedir (Gür, 2011:44).
İki Yazar: Eserin iki yazarı varsa Soyadlarının arasına “ve” yazılır. İngilizce yazılan araştırmalarda ise “ve” anlamına gelecek şekilde “&” işareti kullanılır. (Lampe ve Jackson, 1982:12-14). (Lampe & Jackson, 1982:12-14).
Yazar Sayısının 3 ilâ 5 Arasında Olması: İlk kez atıf yapıldığında tüm yazarların soyadları yazılır. Sonraki atıflarda sadece ilk yazarın soyadı ve ardından “vd.” kısaltması yazılır. İngilizce yazılan araştırmalarda ise “vd.” yerine “et al.” yazılır. (Moore vd., 1984:33). (Moore et al., 1984:33).
Yazar Adı Olarak Kurum: İlk kez alıntı yapıldığında, kurum adının yanına köşeli parantez içinde kısaltması da verilir. (Food and agriculture Organization [FAO], 2005:24).
Kişisel İletişim (E-Posta): Metnin yazımı sırasında aşağıdaki şekilde gösterilir. Ancak kaynakçada belirtilmez. (A.Martin, kişisel iletişim, 14 Nisan 2003).
Çok Ciltli Çalışmalar: (Pflanze, 1963-1990).
Daha Önceki Bir Baskının Yeni Basımı: (Smith, 1776/1976).
Kitaptan Çevrilmiş Bölüm: (Weber, 1904-1905/1958).
Yazarı Belli Olmayan Eser: Yazar adı yerine eserin başlığından birkaç kelime yazılır. (“Individual differences”, 1993:12).
Ansiklopediler: (Encyclopedia of psychology, 1991:62).
E-Posta ve Kişisel Görüşme: Kaynakçada gösterilmez. (J. Bloggs, kişisel görüşme, 22 Ağustos 2001).

Editörlü Kitap:

Maher, B. A. (Ed.). (1964–1972). *Progress in experimental personality research*. New York: Academic Press.

Editörlü Kitapta Bölüm:

Vygotsky, L. S. (1991). Genesis of the higher mental functions. In P. Light, S. Sheldon, & M. Woodhead (Eds.), *Learning to Think* (pp. 32–41). London: Routledge.

Kejanlıoğlu, B. (2005). Medya Çalışmalarında Kamusal Alan Kavramı. Meral Özbek (Ed.), *Kamusal Alan içinde* (s. 689-713). İstanbul: Hil.

Birden Çok Baskısı Olan Kitap:

Strunk, W. Jr. ve White, E. B. (2000). *The elements of style*. New York: Longman.

Sadece Elektronik Basılı Kitap:

O'Keefe, E. (n.d.). *Egoism & the cnsts in Western values*. (Erişim Tarihi: 20.04.2021)

<http://www.onlineoriginals.com/showitem.asplitemI135>

Elektronik Kitap:

Brzezinski, M. (2004). *Fortress America: on the front lines of homeland security, an inside look at the coming surveillance state* [Electronic version]. New York: Bantam Books.

Veri Tabanından Makale: İnternet sayfasının yazılmasına gerek yoktur.

Shahrani, A. M. (2002). War, factionalism, and the state in Afghanistan, *American Anthropologist*, 104(3), 715–722. JSTOR veritabanı. (Erişim Tarihi 16 Haziran 2010).

Shahrani, A. M. (2002). War, factionalism, and the state in Afghanistan, *American Anthropologist*, 104(3), 715–722. Retrieved June 16, 2010, from the JSTOR database.

Elektronik Makaleler: Varsa digitaj object identifier (DOI) numarası belirtilmelidir.

Korda, L. (2001, July). The making of a translator. *Translation Journal*, 5(3). <http://accurapid.com/journal/17prof.htm> (Erişim Tarihi: 21 Ağustos 2001).

Von Ledebur, S. C. (2007). Optimizing knowledge transfer by new employees in companies. *Knowledge Management Research & Practice*. Advance online publication. doi: 1 0.1 057/palgrave.kmrp.8500141

Çok Ciltli Çalışmalar:

Pflanze, O. (1963-1990). *Bismarc and the Development of Germany* (Cilt 1-3). Princeton, NJ: Princeton University Press.

Çok Ciltli Çalışmalarda Tek Cilt Kullanımı:

Pflanze, O. (1990). The Period of Fortification, 1880-1898: Cilt 3. *Bismarck and The Development of Germany*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Daha Önceki Bir Baskının Yeni Basımı:

Smith, A. (1976). An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations. E. Cannan

(Ed.). Chicago: University of Chicago Press. (İlk baskı 1776).
<p>Kitaptan Çevrilmiş Bölüm:</p> <p>Weber, M. (1958). <i>The Protestant Ethic and The Spirit of Capitalism</i>. T. Parsons (Çev.). New York: Charles Scribner's Son. (İlk baskı. 1904-1905).</p>
<p>Rapor ve Teknik Makaleler:</p> <p>Gencil Bek, M. (1998). <i>Mediscape Turkey 2000</i> (Rapor No. 2). Ankara: BAYAUM.</p>
<p>Akademik Dergiden Makale:</p> <p>Aktay, Y. (1999). Aklın Sosyolojik Soykütüğü: Soy Akıldan Tarihsel ve Toplumsal Akla Doğru. <i>Toplum ve Bilim</i>, 82, 114-140.</p>
<p>Aktüel Dergilerden Makale:</p> <p>Barrett, L. (2001, August 23). Daewoo's drive to survive in the UK. <i>Marketing Week</i>, 22-23.</p>
<p>Yazarı Belli Olan Gazete ve Dergi Yazılar:</p> <p>Young, H. (1996, Temmuz 25). Battle of snakes and ladders. <i>The Guardian</i>, s. 15-16.</p>
<p>Elektronik Dergiden Makale: Kaynağın URL adresi ya da varsa doi numarası yeterlidir.</p> <p>Conway, P. (2003). Truth and reconciliation: The road not taken in Nambia. <i>Online Journal of Peace and Conflict Resolution</i>, 5 (1). (varsa doi numarası, yoksa URL verilir. URL örneği: http://www.trinstitute.org/ojpcr/5_1conway.htm)</p>
<p>Yazarı Belli Olmayan Editör Yazısı:</p> <p>Editorial: "What is a disaster" and why does this question matter? [Editorial]. (2006). <i>Journal of Contingencies and Crisis Management</i>, 14, 1-2.</p>
<p>Yazarı Belli Olmayan Gazete ve Dergi Yazılar:</p> <p>The United States and the Americas: One History in Two Halves. (2003, 13 Aralık). <i>Economist</i>, 36.</p>
<p>Basılmamış Tezler, Posterler, Bildiriler: Tez, Yüksek Öğretim Kurumu'nun internet sayfasından indirilmiş ise URL adresi de künye bilgileri sonuna verilir.</p> <p>Sarı, E. (2008). Kültür kimlik ve politika: Mardin'de kültürlerarasılık. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.</p>
<p>Konferanslarda Sunulan Bildiri:</p> <p>Karakuzu, R., Orhan, A. ve Sayman, O., (1992). Yarı dairesel çentikli kompozit levhaların elasto-plastik zorlamalar altında mukavemetlerinin artırılması. <i>V. Ulusal Makina Tasarım ve İmalat Kongres</i> içinde. (ss. 449-458). ODTÜ, Ankara: 16-18 Eylül.</p>
<p>Ansiklopediler:</p> <p>Balkans: History. (1987). <i>Encyclopaedia Britannica</i> içinde (15. Baskı. Cilt. 14, s. 570-588). Chicago: Encyclopaedia Britannica.</p>

Sözlükler:

Gerrymander. (2003). *Merriam-Webster's collegiate dictionary* (11. Baskı). Springfield, MA: Merriam-Webster's.

Basılı Görüşme:

Arroyo, Gloria Macapagal. (2003). A time for Prayer. Michael Schuman ile söyleşi. *Time*. 28 Temmuz 2003. Erişim Tarihi 13 Ocak 2004, <http://www.times.com/time/nation/article/0,8599,471205,00.html>

Film:

Spielberg, S. (Director). (1993). *Jurassic Park* [Motion picture]. United States: Universal Pictures/ Amblin Entertainment.

Ulusal ya da Uluslararası Olarak Ulaşılabilen Film ya da Video:

Yapımcının soyadı, Yapımcının adının baş harfi. (Yapımcı), Yönetmenin soyadı, Yönetmenin adının baş harfi. (Yönetmen). (Tarih). Filmin Adı [Film]. Yapım yeri: Yapımcı firma.

Türkçe: Akpınar, N. (Yapımcı), Erdoğan, Y. (Yönetmen). (2004). *Vizontele Tuba* [Film]. Türkiye: BKM Film.

İngilizce: Smith, J. D. (Producer), & Smithee, A. F. (Director). (2001). *Really Big Disaster Movie* [Motion picture]. United States: Paramount Pictures.

Sınırlı Olarak Ulaşılabilen Film ya da Video:

Yapımcının soyadı, Yapımcının adının baş harfi. (Yapımcı), Yönetmenin soyadı, Yönetmenin adının baş harfi. (Yönetmen). (Tarih). Filmin Adı [Film]. (Yapımcı kurum, Adres).

Türkçe: Aksoy, D. (Yapımcı), (2003). *Başkent Tanıtım Filmi* [Film]. (Başkent Üniversitesi İlgili İşlem Daire Başkanlığı, Başkent Üniversitesi Bağlıca Kampusu Eskişehir Yolu 20. Km 06530Etimesgut/ ANKARA).

İngilizce: Harris, M. (Producer), & Turley, M. J. (Director). (2002). *Writing Labs: A History* [Motion picture]. (Available from Purdue University Pictures, 500 Oval Drive, West Lafayette, IN 47907).

Ses Kaydı:

Bestecinin soyadı, Bestecinin adının baş harfi. (Telif hakkı tarihi). Eserin adı [seslendirenin adı "tarafından kaydedildi" - Besteci ile eseri seslendiren farklıysa]. Albüm adı. [kayıt türü]. Yer: Firma ismi.(Kayıt tarihi telif hakkı tarihinden farklıysa kayıt tarihi)

Türkçe: Selçuk, M. N. (1999). *Aziz İstanbul. Üstad* [CD]. İstanbul: YKY Müzik.

İngilizce: Taupin, B. (1975). *Someone saved my life tonight* [Recorded by Elton John]. On *Captain fantastic and the brown dirt cowboy* [CD]. London: Big Pig Music Limited.

İnternet Belgelerinden Yararlanma: İnternet adresi (Erişim Tarihi)

<https://data.worldbank.org/country/turkey> (Erişim Tarihi: 24.05.2022).

Kaynak: (Gür, 2011; <http://sbedergisi.ankara.edu.tr/>; Karpuz, 2010; Kurbanoglu, 2004; University of Portsmouth, 2010).

APA yönteminde yazar adının cümle içinde kullanımı, doğrudan alıntı veya aynı anda birden fazla esere başvurusu gibi durumlarda metin içinde kaynağın gösterim şekli değişir. Buna ilişkin özel gösterim şekilleri tablo 5’da verilmiştir:

Tablo 5. APA Yöntemi’ne Göre Metin İçinde Kaynak Gösterimiyle İlgili Özel Durumlar

Yazar adı Metinde Geçmiyorsa: ..... arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır (Ricardo, 2002:44).
Yazar adı Metinde Geçiyorsa: Ricardo’ya göre bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır (2002:44).
Aynı Yazarın Farklı Eserlerine Atıf Yapılması: (Harding, 1986a:645). (Harding, 1986b:2).
Aynı Yılda Aynı Yazarın Farklı Eserlerine Aynı Anda Atıf Yapılması: Her eserle ilgili bilgiler arasına noktalı virgül konur. Son zamanlardaki çalışmalarda (Harding, 1986a:80; Harding, 1986b:138) ileri sürülen..... Harding son zamanlardaki çalışmalarında (1986a:80; 1986b:138) ileri sürdüğü....
Aynı Soyadlı İki Yazar ve Aynı Yıl İçinde Yayınlanmış Eser: Bu durumda parantez içinde yazarların soyadlarının sonuna adları da eklenir. (Yıldırım, Ahmet, 2000:10). (Yıldırım, Mustafa, 2000:3).
Doğrudan Alıntı Yapılmışsa: Hemen alıntı yapılan yerde, cümle içinde veya cümle tamamlandıktan sonra parantez içinde sayfa numarası mutlaka yazılır. <ul style="list-style-type: none">
• Araştırma dili, büyük ölçüde terimlerden oluşur. “Terimler, bilim ve sanat kavramlarını karşılayan özel anlamlı sözcüklerdir” (Özdemir 1989:17).
• Araştırma dili, büyük ölçüde terimlerden oluşur. Özdemir’e (1989) göre “Terimler, bilim ve sanat kavramlarını karşılayan özel anlamlı sözcüklerdir” (s.17).

Kaynak: (Gür, 2011; Karpuz, 2010; Kurbanoğlu, 2004; University of Portsmouth, 2010).

Tablo 6. APA Yöntemi'ne Göre Kaynakça Düzenleme

KAYNAKÇA

- Berk, M., Görün, F. ve İlkin, S. (der.) (1996). *İktisadi Kalkınma: Seçme Yazılar*. Ankara: ODTÜ Yayınları.
- Bohannon, P. (1968). Law and legal institutions. *International Encyclopedia of Social Sciences*. C. IX. (ed.) D. L. Shils ve W. Place. McMillan: 73- 77.
- Doğruel, S. (1999). AB ile Gümrük Birliği'nin beklenen ve beklenmeyen etkileri. *6. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi*. ODTÜ. Ankara. 17-19 Kasım: 32-38.
- Hamill, J. (1996). The internet and international marketing. *International Marketing Review* 14(5): 300-323 (Erişim Tarihi: 25.01.2021).
- İşgüden, T., Ercan, F. ve Türkay, M. (1995). *Gelişme İktisadı: Kuram-Eleştiri-Yorum*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Seyidoğlu, H. (1999). *Uluslararası İktisat Teori, Politika ve Uygulama*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Yülek, M. (2019). *Ulusların Yükselişi: İmalat, Ticaret, Sanayi Politikaları ve Ekonomik Kalkınma*. İstanbul: Kronik Kitap.

6. BİLİMSEL ÇALIŞMADA ETİK KURALLAR VE İNTİHAL

Başkalarının fikirlerini, yazılarını ve şekillerini sahiplerine atıf yapmadan kullanmak, araştırmacının izni olmadan kişinin kendi çalışmasının herhangi bir bölümüne yerleştirmesine intihal denir. Etik dışı bir davranış olup, bilimsel çalışmalarda intihal yapılmamalıdır. Olmayan veriler üretmek, kullanmak, yayınlamak; farklı sonuç verebilecek şekilde araştırma materyalleri, işlemler ve verilerde değişiklik yapmak da etik dışı bazı davranışlar olarak sıralanabilir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 25.12.2014 tarihli Genel Kurulu Kararı'na ilişkin aşağıdaki D/1 bendi gereğince; "Lisansüstü eğitim tezleri savunmaya alınmadan önce, ilgili öğrenci tarafından düzenlenecek intihal programı raporu teslim edilir." denilmektedir. Bu nedenle "tez" ve savunma sınavına girebilmek için yazılan "makale" danışman öğretim üyesi ile birlikte Üniversitemizin intihal programlarında kontrol edilmelidir. Danışman öğretim üyesi intihal programından olumlu rapor alan çalışmaları dikkate almalıdır. Benzerlik

oranlarının maksimum yüzde kaç olabileceği Enstitü kararıyla belirlenebilir ve değiştirilebilir. Tez savunma sınavına girebilmek için belirlenen oranın üzerinde benzerlik olmamalıdır. Bu konudaki sorumluluk öğrenci ve danışmanına aittir. Tez / dönem projesi; danışmanın alacağı “İntihal Raporu” ile birlikte Enstitü’ye teslim edilir. İstanbul Ticaret Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları ile belirlenen benzerlik oranları; “alıntılar hariç” ise %20, “alıntılar dahil” ise %30’dır.

BİLGİ NOTU 1:

ENSTİTÜYE USB İLE PDF OLARAK TESLİM EDİLECEK TEZ FORMATI İLE ÇIKTI OLARAK VERİLECEK FORMAT ARASINDA BİRKAÇ FARKLILIK BULUNMAKTADIR.

- **ENSTİTÜYE USB İLE PDF OLARAK TESLİM EDİLECEK TEZ FORMATI AŞAĞIDADIR.**

EK 1. Dış ve İç Kapak Örneği

**T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI TİCARET ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI TİCARET DOKTORA PROGRAMI**

**E7 VE G7 ÜLKELERİNİN İNOVATİF PERFORMANSINI
BELİRLEYEN FAKTÖRLER VE YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜN
İHRACATLARINA ETKİLERİ**

Doktora Tezi

Nur AKTAŞ

İSTANBUL, 2022

(NOT: Dönem projesinde ay ve yıl şeklinde yazılır. Örnek: İSTANBUL, Nisan 2022)

**T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI TİCARET ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI TİCARET DOKTORA PROGRAMI**

**E7 VE G7 ÜLKELERİNİN İNOVATİF PERFORMANSINI
BELİRLEYEN FAKTÖRLER VE YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜN
İHRACATLARINA ETKİLERİ**

Doktora Tezi

**Nur AKTAŞ
Öğrenci No**

Danışman: Doç. Dr. Betül GÜR

(NOT: Danışmanın ismi tezin sadece iç kapağında yazılır. Dış kapakta yer almaz.)

İSTANBUL, 2022

(NOT: Dönem projesinde ay ve yıl şeklinde yazılır. Örnek: İSTANBUL, Nisan 2022)

ETİK BEYAN SAYFASI

Hazırlamış olduğum tez özgün bir çalışma olup YÖK ve İstanbul Ticaret Üniversitesi Lisansüstü Yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayı yaparken bilimsel etik kurallarına tamamiyle uyduğumu; yararlandığım tüm kaynakları gösterdiğimi ve hiçbir kaynaktan yaptığım ayrıntılı alıntı olmadığını beyan ederim. Bu tezin ihtiva ettiği tüm hususlar şahsi görüşüm olup İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

Öğrenci Adı-Soyadı:

İMZASIZ OLARAK

EK 2. Özet Örneği

ÖZET

Günümüzde küresel rekabet açısından ülkeleri birbirine karşı üstün kılan temel faktör inovatif olabilmeleridir. Endüstri 4.0 ile birlikte günümüzde sanayi politikaları inovasyona dayalı olarak oluşturulmaktadır. Ülkelerin ekonomide ticari yönden dışa açıklık düzeyi, bilgi ve teknolojiyi öğrenme, geliştirme ve nihayetinde inovasyon kapasitelerini geliştirebilmelerine katkı sağlaması nedeniyle özellikle gelişmekte olan ve yükselen ekonomiler açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, yükselen ekonomiler olarak ifade edilen BRICS-T ülkeleri için başlıca dış ticaret göstergelerinin inovasyona olan etkisini, 2007-2019 dönemi için, panel eşbütünleşme analizi yardımıyla belirlemektir. Veriler Dünya Bankası ve TÜİK ve Eurostat veri tabanlarından sağlanmıştır. Dış ticaretle ilgili olarak “ihracat”, “ithalat” ve “yabancı doğrudan yatırımlar”, inovasyonun göstergesi olarak “küresel inovasyon indeksi” alınmıştır. Eşbütünleşme analizi sonucunda, değişkenlerin uzun dönemde ilişkili oldukları ve ihracatın inovasyonu olumlu, ithalat ile yabancı doğrudan yatırımların ise inovasyonu olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Nedensellik analizi sonucunda, ihracat ve inovasyon arasında çift yönlü bir nedensellik ilişkisi, doğrudan yabancı yatırım ve ithalat ile tek yönlü bir nedensellik elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İnovasyon, Dış Ticaret, BRICS-T, Panel Eşbütünleşme Analizi.*

ABSTRACT

The power that makes countries superior to each other in global competition is their ability to be innovative. With Industry 4.0, today's industrial policies are being established on an innovation basis. The degree of countries' trade openness in the economy is very important for developing countries in terms of learning and developing information and technology and ultimately contributing to the improvement of their innovation capacities. This study aims to determine the effects of the main foreign trade indicators on innovation with respect to the developing countries group BRICS-T through panel cointegration analysis for the period 2007-2019. In terms of foreign trade, "export", "import", and "foreign direct investment" have been taken into account, and the "global innovation index" has been taken into consideration as the indicator of innovation. As a result of the cointegration analysis, it has been determined that the variables are related in the long run, exports have a positive effect on innovation, whereas imports and foreign direct investments adversely affect innovation. As a result of causality analysis, a two-way causality relationship has been found between export and innovation while a one-way causality has been detected with direct foreign investment and import.

Keywords: *Innovation, Foreign Trade, BRICS-T, Panel Cointegration Analysis.*

İÇİNDEKİLER	
	Sayfa No.
Özet	ii
Abstract	iii
Tablolar Listesi	v
Şekiller Listesi	vi
Kısaltmalar	vii
GİRİŞ	1
1. DÜNYADA ENERJİ KAYNAKLARI	3
1.1. Fosil Yakıtlar.....	3
1.1.1. Petrol.....	3
1.1.2. Doğalgaz.....	6
1.1.3. Kömür.....	6
1.2. Yenilenebilir Enerji Kaynakları.....	8
1.2.1. Hidrolik Enerji.....	8
1.2.2. Güneş Enerjisi.....	9
1.3. Nükleer Enerji.....	10
2. GELİŞMİŞ ÜLKELERİN ENERJİ STRATEJİLERİ VE PROJEKSİYONLARI	15
2.1 Avrupa Birliği'nin Enerji ve Nükleer Enerji Stratejisi	15
2.1.1. Avrupa Birliği'nin Orta ve Doğu Avrupa Enerji Stratejisi.....	15
2.2 Türkiye'nin Enerji Kaynakları Ve Enerji Stratejileri.....	24
2.2.1. Türkiye'de Enerji Kaynakları ve Kullanımı.....	24
2.2.1.1. Türkiye'nin Fosil Enerji Kaynakları.....	29
2.2.1.1.1. Petrol.....	30
2.2.1.1.2. Doğalgaz.....	31
2.2.2. Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Kaynakları.....	34
2.2.2.1. Hidrolik.....	35
2.2.2.1.1. Türkiye'nin Hidrolik Potansiyeli.....	35
2.2.2.1.2. Hidrolik Potansiyel Gelişiminin Bugünkü Durumu	38
2.1.2.2. Elektrik Üretimi.....	40
2.1.2.3. Rüzgar Enerjisi	41
2.3.3.1. Güneş Enerjisi.....	42
3. KONUYA İLİŞKİN ÖRNEKLERİN VERİLMESİ	
3.1. XXXXX XXXXXX XXXX.....	70
3.2. XXXXX XXXXXX XXXXX.....	73
SONUÇ	80
KAYNAKÇA	81
EKLER	85

EK 4. İçindekiler Sayfası Örneği – TEZ

İÇİNDEKİLER	
	Sayfa No.
Etik Beyan Sayfası	ii
Özet	iii
Abstract	iv
Tablolar Listesi	vi
Şekiller Listesi	vii
Kısaltmalar	viii
GİRİŞ	1
1. DÜNYADA ENERJİ KAYNAKLARI	3
1.1. Fosil Yakıtlar.....	3
1.1.1. Petrol.....	3
1.1.2. Doğalgaz.....	6
1.1.3. Kömür.....	6
1.2. Yenilenebilir Enerji Kaynakları.....	8
1.2.1. Hidrolik Enerji.....	8
1.2.2. Güneş Enerjisi.....	9
1.3. Nükleer Enerji.....	10
2. GELİŞMİŞ ÜLKELERİN ENERJİ STRATEJİLERİ VE PROJEKSİYONLARI	15
2.1 Avrupa Birliği'nin Enerji ve Nükleer Enerji Stratejisi	15
2.1.1. Avrupa Birliği'nin Orta ve Doğu Avrupa Enerji Stratejisi.....	15
2.2 Türkiye'nin Enerji Kaynakları Ve Enerji Stratejileri.....	24
2.2.1. Türkiye'de Enerji Kaynakları ve Kullanımı	24
2.2.1.1. Türkiye'nin Fosil Enerji Kaynakları.....	29
2.2.1.1.1. Petrol.....	30
2.2.1.1.2. Doğalgaz.....	31
2.2.2. Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Kaynakları.....	34
2.2.2.1. Hidrolik.....	35
2.2.2.1.1. Türkiye'nin Hidrolik Potansiyeli.....	35
2.2.2.1.2. Hidrolik Potansiyel Gelişiminin Bugünkü Durumu	38
2.1.2.2. Elektrik Üretimi.....	40
2.1.2.3. Rüzgar Enerjisi	41
2.3.3.1. Güneş Enerjisi.....	42
3. ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ	
3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	70
3.2. Araştırma Modeli ve Hipotezleri	72
3.3. Evren ve Örneklem	74
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	76
3.5. Anket Formunun Hazırlanması ve Araştırma Verilerinin Toplanması.....	77
3.6. Araştırmanın Bulguları ve Yorumlar.....	78
3.7. Müşterilerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular.....	79
3.8. Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları.....	80
3.8.1. Deneyimsel Pazarlama Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları	82
3.8.2. Deneyimsel Pazarlama Ölçeğinin Doğrulamalı Faktör Analizi Sonuçları	83
3.8.3. Bireysel Pazarlama Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	84

3.8.4. Bireysel Pazarlama Ölçeğinin Doğrulamalı Faktör Analizi Sonuçları	85
3.8.5. Davranışsal Niyet Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	87
3.8.6. Davranışsal Niyet Ölçeğinin Doğrulamalı Faktör Analizi Sonuçları....	88
3.9. Verilerin Analizi.....	89
3.9.1. Korelasyon Analizi.....	90
3.9.2. Yol Analizi.....	91
3.9.3. Demografik Değişkenlerle İlişkili Sonuçlar.....	92
SONUÇ	93
KAYNAKÇA	98
EKLER	100

EK 5. Tablolar Listesi Örneği

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarının Bölgesel Dağılımı (1998-2001)	7
Tablo 2. Yabancı Sermayenin Sektörel Dağılımı	9
Tablo 3. Yabancı Sermayenin Sektörel Dağılımı (1999)	15
Tablo 4. Türkiye'ye Gelen Yabancı Sermaye Yatırımları (1981-).....	17

EK 6. Şekiller Listesi Örneği

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 1. Gayri Safi Milli Hasılanın Sektörler İtibariyle Dağılımı (2004).....	5
Şekil 2. İthalatın Sektörlere Göre Dağılımı (1998-2004).....	10
Şekil 3. Parasal Göstergeler (1995-2004).....	12
Şekil 4. Konsolide Bütçe Gerçekleşmeleri (1996-2004).....	13

EK 7. Kısaltmalar Örneği

KISALTMALAR

- a.g.e.** : Adı Geçen Eser
C. : Cilt
çev. : Çeviren
der. : Derleyen
ed. : Editör
IMF : International Monetary Form (Uluslararası Para Fonu)
İTO : İstanbul Ticaret Odası
s. : Sayfa
S. : Sayı
TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
WB : World Bank (Dünya Bankası)
WTO : World Trade Organization (Dünya Ticaret Örgütü)

EK 8. Tablo Örneği

Tablo 1. Dış Borçlanma (2000-2013)

(milyon dolar)

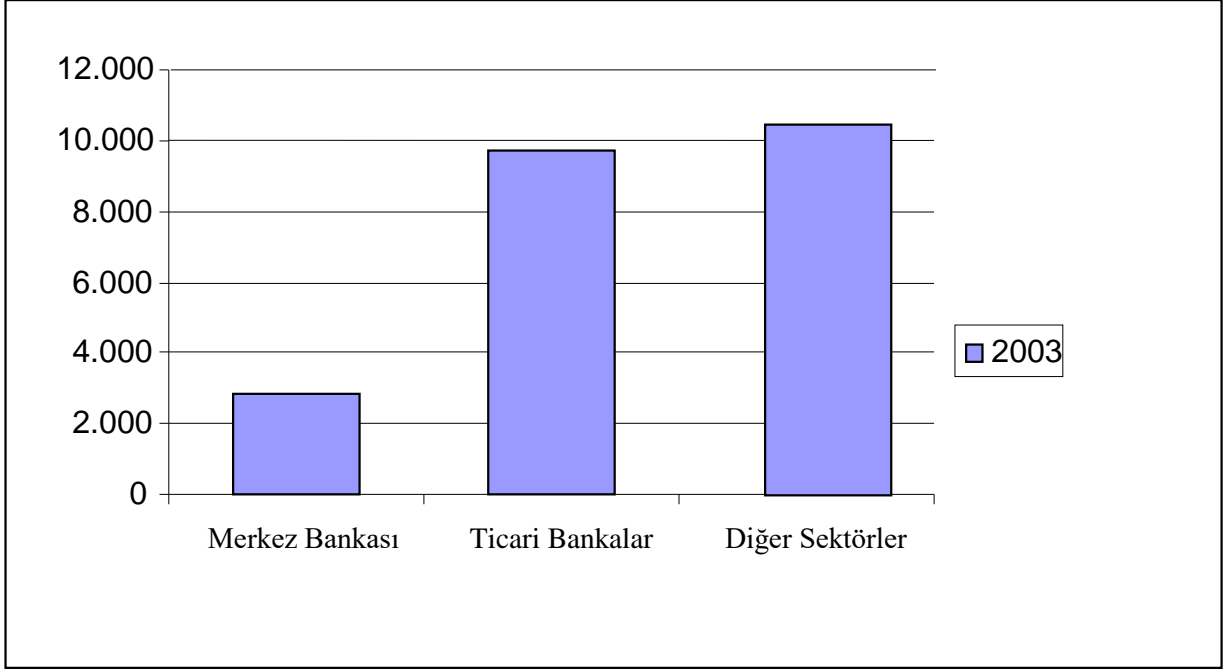
	2000	2001	2002	2003*
DIŞ BORÇ STOKU	118.568	113.651	130.218	145.350
ORTA-UZUN DÖNEM	90.267	97.248	113.794	122.337
- Kamu Sektörü	47.919	46.169	63.706	69.627
- Özel Sektör	29.153	27.488	29.748	31.206
TCMB	13.429	23.591	20.340	21.504
KISA DÖNEM	28.301	16.403	16.424	23.013
- MerkezBankası	653	752	1.655	2.860
- Ticari Bankalar	16.900	7.997	6.344	9.692
- Diğer Sektörler	9.748	7.654	8.425	10.462

Kaynak: İTO, Rakamlarla Türkiye Ekonomisi, İstanbul, 2005, s. 44. (dipnot yöntemine göre)

Kaynak: (İTO, 2005:44). (APA yöntemine göre)

*Tahmini verilerdir.

EK 9. Şekil Örneği

Şekil 1. Kısa Dönem Dış Borçlanma

Kaynak: İTO, **Rakamlarla Türkiye Ekonomisi 2004**, İstanbul, 2005, s.44. (dipnot yöntemine göre)

Kaynak: (İTO, 2005:44). (APA yöntemine göre)

BİLGİ NOTU 2:

ENSTİTÜYE USB İLE PDF OLARAK TESLİM EDİLECEK TEZ FORMATI İLE ÇIKTI OLARAK VERİLECEK FORMAT ARASINDA BİRKAÇ FARKLILIK BULUNMAKTADIR.

- **ENSTİTÜYE ÇIKTI OLARAK TESLİM EDİLECEK TEZ FORMATI AŞAĞIDADIR.**

**T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI TİCARET ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI TİCARET DOKTORA PROGRAMI**

**E7 VE G7 ÜLKELERİNİN İNOVATİF PERFORMANSINI
BELİRLEYEN FAKTÖRLER VE YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜN
İHRACATLARINA ETKİLERİ**

Doktora Tezi

Nur AKTAŞ

İSTANBUL, 2022

(NOT: Dönem projesinde ay ve yıl şeklinde yazılır. Örnek: İSTANBUL, Nisan 2022)

**T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI TİCARET ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI TİCARET DOKTORA PROGRAMI**

**E7 VE G7 ÜLKELERİNİN İNOVATİF PERFORMANSINI
BELİRLEYEN FAKTÖRLER VE YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜN
İHRACATLARINA ETKİLERİ**

Doktora Tezi

**Nur AKTAŞ
Öğrenci No**

Danışman: Doç. Dr. Betül GÜR

(NOT: Danışmanın ismi tezin sadece iç kapağında yazılır. Dış kapakta yer almaz.)

İSTANBUL, 2022

(NOT: Dönem projesinde ay ve yıl şeklinde yazılır. Örnek: İSTANBUL, Nisan 2022)

ETİK BEYAN SAYFASI

Hazırlamış olduğum tez özgün bir çalışma olup YÖK ve İstanbul Ticaret Üniversitesi Lisansüstü Yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayı yaparken bilimsel etik kurallarına tamamıyla uyduğumu; yararlandığım tüm kaynakları gösterdiğimi ve hiçbir kaynaktan yaptığım ayrıntılı alıntı olmadığını beyan ederim. Bu tezin ihtiva ettiği tüm hususlar şahsi görüşüm olup İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

Öğrenci Adı-Soyadı ve İmzası:

T.C. İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
..... **ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

.....
.....Yüksek Lisans programı
öğrencisi.....',
.....
.....
.....başlıklı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulu ..... tarih ve .....
sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul
edilmiştir..

<u>ÜNVANI</u>	<u>ADI SOYADI</u>	<u>İMZA</u>
TEZ DANIŞMANI	:	
JÜRİ ÜYESİ	:	
JÜRİ ÜYESİ	:	

(*) Yüksek lisans tez savunma jürileri en az biri kurum dışından olmak üzere danışman dahil en az üç öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda eş danışman jüri üyesi olamaz. Eş tez danışmanının jüri üyesi olması durumunda asıl jüri beş üyeden oluşur.

EK 2. Özet Örneği

ÖZET

Günümüzde küresel rekabet açısından ülkeleri birbirine karşı üstün kılan temel faktör inovatif olabilmeleridir. Endüstri 4.0 ile birlikte günümüzde sanayi politikaları inovasyona dayalı olarak oluşturulmaktadır. Ülkelerin ekonomide ticari yönden dışa açıklık düzeyi, bilgi ve teknolojiyi öğrenme, geliştirme ve nihayetinde inovasyon kapasitelerini geliştirebilmelerine katkı sağlaması nedeniyle özellikle gelişmekte olan ve yükselen ekonomiler açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, yükselen ekonomiler olarak ifade edilen BRICS-T ülkeleri için başlıca dış ticaret göstergelerinin inovasyona olan etkisini, 2007-2019 dönemi için, panel eşbütünleşme analizi yardımıyla belirlemektir. Veriler Dünya Bankası ve TÜİK ve Eurostat veri tabanlarından sağlanmıştır. Dış ticaretle ilgili olarak “ihracat”, “ithalat” ve “yabancı doğrudan yatırımlar”, inovasyonun göstergesi olarak “küresel inovasyon indeksi” alınmıştır. Eşbütünleşme analizi sonucunda, değişkenlerin uzun dönemde ilişkili oldukları ve ihracatın inovasyonu olumlu, ithalat ile yabancı doğrudan yatırımların ise inovasyonu olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Nedensellik analizi sonucunda, ihracat ve inovasyon arasında çift yönlü bir nedensellik ilişkisi, doğrudan yabancı yatırım ve ithalat ile tek yönlü bir nedensellik elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, Dış Ticaret, BRICS-T, Panel Eşbütünleşme Analizi.

ABSTRACT

The power that makes countries superior to each other in global competition is their ability to be innovative. With Industry 4.0, today's industrial policies are being established on an innovation basis. The degree of countries' trade openness in the economy is very important for developing countries in terms of learning and developing information and technology and ultimately contributing to the improvement of their innovation capacities. This study aims to determine the effects of the main foreign trade indicators on innovation with respect to the developing countries group BRICS-T through panel cointegration analysis for the period 2007-2019. In terms of foreign trade, "export", "import", and "foreign direct investment" have been taken into account, and the "global innovation index" has been taken into consideration as the indicator of innovation. As a result of the cointegration analysis, it has been determined that the variables are related in the long run, exports have a positive effect on innovation, whereas imports and foreign direct investments adversely affect innovation. As a result of causality analysis, a two-way causality relationship has been found between export and innovation while a one-way causality has been detected with direct foreign investment and import.

Keywords: Innovation, Foreign Trade, BRICS-T, Panel Cointegration Analysis.

EK 4. İÇindekiler Sayfası Örneği – TEZ

İÇİNDEKİLER	
	Sayfa No.
Etik Beyan Sayfası	i
Tez Onay Sayfası	ii
Özet	iii
Abstract	iv
Tablolar Listesi	vi
Şekiller Listesi	vii
Kısaltmalar	viii
GİRİŞ	1
1. DÜNYADA ENERJİ KAYNAKLARI	3
1.1. Fosil Yakıtlar.....	3
1.1.1. Petrol.....	3
1.1.2. Doğalgaz.....	6
1.1.3. Kömür.....	6
1.2. Yenilenebilir Enerji Kaynakları.....	8
1.2.1. Hidrolik Enerji.....	8
1.2.2. Güneş Enerjisi.....	9
1.3. Nükleer Enerji.....	10
2. GELİŞMİŞ ÜLKELERİN ENERJİ STRATEJİLERİ VE PROJEKSİYONLARI	15
2.1 Avrupa Birliği'nin Enerji ve Nükleer Enerji Stratejisi	15
2.1.1. Avrupa Birliği'nin Orta ve Doğu Avrupa Enerji Stratejisi.....	15
2.2 Türkiye'nin Enerji Kaynakları Ve Enerji Stratejileri.....	24
2.2.1. Türkiye'de Enerji Kaynakları ve Kullanımı	24
2.2.1.1. Türkiye'nin Fosil Enerji Kaynakları.....	29
2.2.1.1.1. Petrol.....	30
2.2.1.2. Doğalgaz.....	31
2.2.2. Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Kaynakları.....	34
2.2.2.1. Hidrolik.....	35
2.2.2.1.1. Türkiye'nin Hidrolik Potansiyeli.....	35
2.2.2.1.2. Hidrolik Potansiyel Gelişiminin Bugünkü Durumu.....	38
2.1.2.2. Elektrik Üretimi.....	40
2.1.2.3. Rüzgar Enerjisi	41
2.3.3.1. Güneş Enerjisi.....	42
3. ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ	
3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	70
3.2. Araştırma Modeli ve Hipotezleri	72
3.3. Evren ve Örneklem	74
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	76
3.5. Anket Formunun Hazırlanması ve Araştırma Verilerinin Toplanması.....	77
3.6. Araştırmanın Bulguları ve Yorumlar.....	78
3.7. Müşterilerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular.....	79
3.8. Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları.....	80
3.8.1. Deneyimsel Pazarlama Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları	82

3.8.2. Deneysel Pazarlama Ölçeğinin Doğrulatoryıcı Faktör Analizi Sonuçları	83
3.8.3. Bireysel Pazarlama Ölçeğinin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	84
3.8.4. Bireysel Pazarlama Ölçeğinin Doğrulatoryıcı Faktör Analizi Sonuçları	85
3.8.5. Davranışsal Niyet Ölçeğinin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	87
3.8.6. Davranışsal Niyet Ölçeğinin Doğrulatoryıcı Faktör Analizi Sonuçları	88
3.9. Verilerin Analizi.....	89
3.9.1. Korelasyon Analizi.....	90
3.9.2. Yol Analizi.....	91
3.9.3. Demografik Değişkenlerle İlişkili Sonuçlar.....	92
SONUÇ	93
KAYNAKÇA	98
EKLER	100

EK 4. Tablolar Listesi Örneği

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarının Bölgesel Dağılımı (1998-2001)	7
Tablo 2. Yabancı Sermayenin Sektörel Dağılımı	9
Tablo 3. Yabancı Sermayenin Sektörel Dağılımı (1999)	15
Tablo 4. Türkiye'ye Gelen Yabancı Sermaye Yatırımları (1981-).....	17

EK 5. Şekiller Listesi Örneği

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 1. Gayri Safi Milli Hasılanın Sektörler İtibariyle Dağılımı (2004).....	5
Şekil 2. İthalatın Sektörlere Göre Dağılımı (1998-2004).....	10
Şekil 3. Parasal Göstergeler (1995-2004).....	12
Şekil 4. Konsolide Bütçe Gerçekleşmeleri (1996-2004).....	13

EK 6. Kısaltmalar Örneği

KISALTMALAR

- a.g.e.** : Adı Geçen Eser
C. : Cilt
ev. : Çeviren
der. : Derleyen
ed. : Editör
IMF : International Monetary Form (Uluslararası Para Fonu)
İTO : İstanbul Ticaret Odası
s. : Sayfa
S. : Sayı
TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
WB : World Bank (Dünya Bankası)
WTO : World Trade Organization (Dünya Ticaret Örgütü)

EK 7. Tablo Örneği

Tablo 1. Dış Borçlanma (2000-2013)

(milyon dolar)

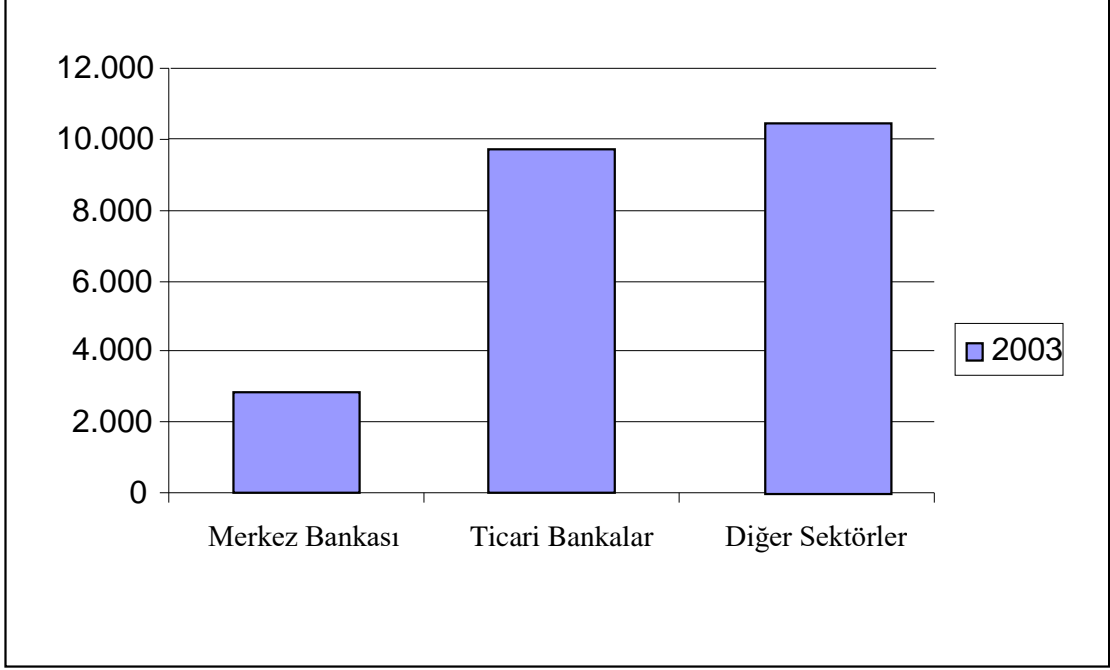
	2000	2001	2002	2003*
DIŞ BORÇ STOKU	118.568	113.651	130.218	145.350
ORTA-UZUN DÖNEM	90.267	97.248	113.794	122.337
- Kamu Sektörü	47.919	46.169	63.706	69.627
- Özel Sektör	29.153	27.488	29.748	31.206
TCMB	13.429	23.591	20.340	21.504
KISA DÖNEM	28.301	16.403	16.424	23.013
- MerkezBankası	653	752	1.655	2.860
- Ticari Bankalar	16.900	7.997	6.344	9.692
- Diğer Sektörler	9.748	7.654	8.425	10.462

Kaynak: İTO, **Rakamlarla Türkiye Ekonomisi**, İstanbul, 2005, s. 44. (dipnot yöntemine göre)

Kaynak: (İTO, 2005:44). (APA yöntemine göre)

*Tahmini verilerdir.

EK 8. Şekil Örneği

Şekil 1. Kısa Dönem Dış Borçlanma

Kaynak: İTO, **Rakamlarla Türkiye Ekonomisi 2004**, İstanbul, 2005, s.44. (dipnot yöntemine göre)

Kaynak: (İTO, 2005:44). (APA yöntemine göre)

KILAVUZUN HAZIRLANMASINDA YARARLANILAN KAYNAKLAR

Arslan, K. (2006). *Bitirme projesi yazım kılavuzu*. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları.

Cebeci, S. (2002). *Bilimsel araştırma ve yazma teknikleri*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Erkuş, A. (2005). *Bilimsel araştırma sarmalı*. Ankara: Seçkin Kitabevi.

Gür, B. (2011). *Bilimsel Düşünme: Araştırma ve Yazmada İlkeler-Yöntemler*. Ankara: Nobel.

<http://sbedergisi.ankara.edu.tr/apa60.pdf>

<http://sbe.karatekin.edu.tr/dosyalar/file/Metin%C4%B0%C3%A7iKaynakG%C3%B6stermeSistemi.doc>

İstanbul Ticaret Üniversitesi Dış Ticaret Enstitüsü Working Paper Series (İTİCU-WPS), (Erişim Tarihi: 15.01.2014)

<http://www.ticaret.edu.tr/tr/Sayfa/Akademik/Enstituler/DisTicaretEnstitusu/WorkingPaperSeries>

İstanbul Ticaret Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği, Resmi Gazete: 11.07.2014, Sayı 29057. (Erişim Tarihi: 15.01.2014), <http://www.ticaret.edu.tr/tr/Sayfa/Universitemiz/Mevzuat/UniversitemizMevzuati/Yonetmelikler/LisansustuYonetmeli>

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar-ilkeler-teknikler*. (16. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karpuz, B. (2010). *Araştırma yöntem ve stratejileri*. (Gözden Geçirilmiş 2.b.). İstanbul: Hiperlink.

Kurbanoglu, S. S. (2004). *Kaynak gösterme el kitabı*. Ankara: Üniversite Kütüphane Araştırmacıları Derneği Yayınları.

Seyidoğlu, H. (2009). *Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı: araştırmacının internet rehberi*. Geliştirilmiş 10.b. İstanbul: Güzem Can Yayınları.

University of Portsmouth (2010). *Bibliografic References Harvard Format APA Style*. 1-12. (Erişim Tarihi: 06.08.2010). <http://www.port.ac.uk/library/guides/filetodownload/68727.en.pdf>